

УДК 338.48-44(1-21)(477.46)

Шамрай Я.В.¹, Шелеметьєва Т.В.²

¹ студ. гр. МТЕз-110 НУ «Запорізька політехніка»

² д-р екон. наук, проф. НУ «Запорізька політехніка»

РЕАЛІЇ СВІТОВОГО ТА ВІТЧИЗНЯНОГО ДОСВІДУ РОЗВИТКУ МІСЬКОГО ТУРИЗМУ

Місто як туристична ціль, в першу чергу, повинно мати свій імідж. Якщо розглядати територію як бренд, то бренд – це специфічний набір відчутних та невідчутних характеристик, які викликають певні асоціації, емоції, особливі відчуття під час відвідування території. Він становить раціональну або емоційну цінність, що формується в процесі взаємин із споживачем. Бренд відображає неповторні характеристики території, її принади, що здобули суспільне визнання та мають стабільний попит серед цільової аудиторії. Успішні бренди обов'язково є динамічними та вказують на розвиток: не лише показують актуальний стан міста, а й дають уявлення про те, яким воно буде в майбутньому [1].

Сьогодні міський туризм є одним з найбільш перспективних видів туризму, що динамічно розвивається як в світі, так і в Україні. Це відносно новий і досить перспективний напрямок на ринку подорожей, як самостійних (індивідуальних), так і групових [2].

За даними Організації Об'єднаних Націй 55% населення світу вже проживає в містах, а до 2030-го року очікується, що ця частка досягне 60%, а до 2050-го – 70%. Зазначимо, що співвідношення міського і сільського населення в Україні – 70/30, такого немає ніде в Європі. Тобто сьогодні тільки 30% населення проживають у сільській місцевості [3].³

За рейтингом, що склала американська телекомпанія CNN [5] 2023 році до топ-11 туристичних міст України увійшли Львів, Чернівці, Умань, Київ,

Переяслав-Хмельницький, Харків, Чернігів, Одеса, Ужгород та Кам'янець-Подільський. В Україні безлічі гарних місць з широким спектром туристичних заходів. Жваві міста, стародавні замки, приголомшлива сільська місцевість, різноманітність ландшафтів та гостинність – все це робить Україну особливим місцем, незалежно від її проблем.

Крім того, американська телекомпанія CNN називає Львів «культурною столицею України з найбільш вражаючою архітектурою в країні», Львів приваблює туристів у будь-який період та пору року, а Чернівці – «перлиною Західної України» і «Маленьким Віднем», рекомендують відвідати, щоб помилуватися природною пишністю Софіївського парку; а серед пам'яток Києва назвали два об'єкти Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО – Києво-Печерську Лавру (Монастир печер) і Софійський собор, а також Андріївський узвіз і Будинок з химерами [4].

Проблема розвитку міського туризму привернула увагу експертів Всесвітньої туристичної організації (UNWTO), вони відносять до міського туризму поїздки, якщо метою подорожей туристів є міста або місця з великою густотою населення [1].

Для розвитку міського туризму є ряд передумов: локації, фести, культурна спадщина, їжа, туристичні об'єкти. Правильна промоція дає можливість будь якому місту стати цікавим для туристів та провідним за відвідування. Треба пам'ятати що кожне українське місто має свої туристичні міста, відомі всій Україні, а можливо й світу, історичні пам'ятки, релігійні споруди, землі які надихають [1].

Якщо згадаємо, Національна туристична організація України у партнерстві із WTCF (World Tourism Cities Federation) оголошували 2021 рік – роком міського (урбан) туризму в Україні. Згідно з визначенням ЮНВТО «...міський туризм – це вид туристичної діяльності, яка здійснюється в міських просторах, для яких характерна несільськогосподарська економіка, розвинена промисловість, торгівля, сфера послуг, і які є вузловими транспортними пунктами» [5].

На світовому туристичному ринку європейські міста складають потужну конкуренцію американським та азійським містам. Традиційно популярністю користуються міста Великої Британії, Франції, Італії, Чехії, Іспанії, Нідерландів. Останнім часом до них долучилися деякі країни Східної Європи (Польща, Угорщина) і Середземномор'я (Греція).

Інфраструктура європейських міст включає розвинену транспортну систему – залізні дороги, автомобільний та авіаційний транспорт, трубопроводи, інші види комунікацій. Оскільки найбільші міста Європи лежать [6, с. 47] на головних вісях світового каркасу розселення, то відповідно являються транспортними вузлами регіонального та світового значення .

Сьогодні визначено міста світу з найкращими туристичними брендами. Незалежна глобальна консалтингова компанія Saffron Brand Consultants опублікувала свіжий рейтинг City Tourism Brand Barometer, в рамках якого визначила міста світу з кращими туристичними брендами [7]. Найпривабливішим туристичним брендом виявилася французька столиця – Париж. За ним розташувалися Лондон і Токіо.

Міський туризм у Європі розвинутий більше, ніж в інших регіонах світу. Роль міського туризму у європейському туризмі та у економіці Європи зростає, про що свідчать статистичні дані. Сім європейських міст увійшли до першої десятки рейтингу та 63 країни – до TOP 100. Неєвропейськими виключеннями стали Дубай, Токіо та Нью-Йорк.

З початку війни 54% українців надають перевагу міському туризму та пішим прогулянкам [3].

Отже, сьогодні міський туризм набирає обертів. У 2023 році відбувся помітний зсув у бік міських напрямків, які зараз стають все більш популярними серед туристів. Міський туризм є рушійною силою в розвитку міст і робить міста більш відкритими, безпечними, життєздатними і стейкими.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Якубенко Д. О., Шелемєтьєва Т. В. Передумови та перспективи розвитку міського туризму в Україні. // Світові досягнення і сучасні тенденції розвитку туризму та готельно-ресторанного господарства: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 10 листопада 2023 р. [Електронний ресурс] : колектив авторів ; за заг. ред. проф. В. М. Зайцевої ; Електрон. дані. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2023. - С.771-774.
2. Гапонов Я. Р., Шелемєтьєва Т. В. Світовий досвід розвитку міського туризму. // Світові досягнення і сучасні тенденції розвитку туризму та готельно-ресторанного господарство: матеріали I Міжнар. наук.-практ. конф., 25 листопада 2022 р. Запоріжжя, 2022 р. С. 102-106.
3. Шелемєтьєва Т. В., Вовк І. В. Роль міського туризму в політиці регіонального розвитку. // Механізми управління розвитком територій : матеріали Міжнар. нау.-практичн конференції, 27-29 жовтня 2021 р. Житомир, С. 178-181.
4. Американці склали топ-11 міст України для туристів. – Режим доступу: <https://m.day.kyiv.ua/news/271221-amerykantsi-sklaly-top-11-mist-ukrayiny-dlya-turystiv#:~:text=%D0%94%D0%BE%D0%B8%D1%82%D0%BF%D1%82%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D1%85%20%D0%BC%D1%96%D1%81%D1%82,%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D0%B0%D0%BD%D1%96%D1%8F%20CNN%2C%20%D0%BF%>

D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D1%94%20%D0%A2%D1%83%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82%D0%B0%D0%BB. (дата звернення: 01.03.2024).

5. НТОУ у партнерстві із WTCF оголошує 2021 роком міського туризму. – Режим доступу: http://www.ntoukraine.org/year2021_ua.html (дата звернення: 01.03.2024).

6. Безручко Л. С. Туризм у містах: суть, чинники та проблеми розвитку. *Географія та туризм*. - 2017. - Вип. 39. - С. 45-53.

7. Визначено міста світу з найкращими туристичними брендами. -Режим доступу: <https://www.unian.ua/tourism/news/city-tourism-brand-barometer-2020-mista-svitu-z-nayrashchimi-turistichnimi-brendami-novini-11291270.html> (дата звернення: 01.03.2024).